

СТАНОВИЩЕ

От: *проф. д-р Стоян Петков Маринов;*
ВУ: Икономически университет – Варна;
Научна специалност: „Икономика и управление (туризъм)”

Относно: *дисертационен труд за присъждане на научна степен*
„доктор на науките“ по научна специалност в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Таня Петрова Парушева*
Професор, доктор
УНСС – София

Тема на дисертационния труд: *„Нова парадигма на културния*
туризъм в контекста на глобализацията“

Основание за представяне на становището: *участие в състава на*
научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №
104/ 18.01.2021г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Икономика на туризма“ при факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС съгласно чл. 39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: *решение на КС на катедра „Икономика на туризма“ (Протокол № 65 от 15.12.2020) и решение на ФС на факултет „Икономика на инфраструктурата“ (Протокол № 12 от 12.01.2021 г.) при УНСС.*

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационния труд „Нова парадигма на културния туризъм в контекста на глобализацията“ се характеризира с *балансирана структура и достатъчен обем, отличаващи го като цялостна и завършена научна*

разработка. Съдържа общо 395 страници. Структуриран е в увод (8 стр.), изложение в четири глави (300 стр.), заключение (5 стр.), използвана литература (16 стр.) и 3 приложения (50 стр.). Впечатлява с прецизни илюстрации на теоретичните и приложни постановки в основния текст чрез 7 таблици, 55 фигури и 11 графики. В приложенията са поместени 23 таблици, 16 фигури и 26 графики. Използван е и коректно е представен богат по съдържание библиографски апарат, включващ 355 заглавия на 6 езика – 48 на български език, 2 на руски език; 200 на английски език, 1 на немски, 1 на френски и 1 на испански език. Авторът е използвал 102 интернет източника. Стилът на текста е на високо научно равнище. Оформлението на разработката е перфектно.

Авторът убедително аргументира *актуалността на темата чрез ролята на ефектите на процеса на глобализация и на културния туризъм за устойчивото развитие на световните дестинации*. Темата кореспондира с търсене на отговор на *значимия въпрос за запазването на националното културното наследство и националната културната идентичност в глобалния свят*.

Дисертационният труд има конкретен *обект на изследване* и той е културният туризъм като сектор на глобалната туристическа индустрия.

Предметът на изследване отразява значим научен проблем, какъвто се явява парадигмата на културния туризъм в контекста на глобализацията.

Основната цел на дисертационния труд е ясно и точно формулирана – „да се анализира и оцени новата парадигма на културния туризъм в контекста на глобализацията, и на тази основа, да се разкрият възможности за бъдещо развитие на устойчив културен туризъм“. Целта е конкретизирана подходящо в *8 научноизследователски задачи*, които дават възможност на автора да разработи цялостно и изчерпателно избраната тема.

Изследването в дисертационния труд се основава на *тезата*, че глобализацията моделира по своеобразен начин развитието на устойчивия културен туризъм и поставя туристическите дестинации пред предизвикателства за опазване на културните ресурси.

Защитата на научната теза се реализира успешно чрез проверка на *4 работни хипотези*, които отразяват съществени съдържателни аспекти на изследваната научна проблематика.

В представения труд авторът демонстрира висока степен на познаване на *научната литература в областта на културния туризъм*. Балансирано са използвани както вторични, така и първични източници на информация. В разработката критично са отразени и коментирани

постиженията в научните трудове на водещите изследователи от България и чужбина по въпросите на развитието на туризма в условията на глобализация.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд съдържа резултати от научно и научно-приложно изследване на трансформациите на културния туризъм под въздействие на глобализацията. Обогатено е теоретичното познание чрез извеждане на авторови дефиниции и надграждане на концепции относно понятия като: „култура“; „нова парадигма на културния туризъм в контекста на глобализацията“; „устойчив културен туризъм“; „дигитализация в устойчивия културен туризъм“, „моделиране на популяризирането на регионалната културна идентичност чрез устойчив културен туризъм“; „възможности за бъдещо развитие на устойчив културен туризъм в глобалното пространство“; „културния обмен между световните дестинации чрез културен туризъм“.

Постигането на целта на дисертационния труд е реализирано чрез богат арсенал от **изследователски методи и подходи**: системен подход, индукция и дедукция, анализ и синтез, сравнителен анализ, статистически методи, SWOT анализ, метод на наблюдение, анкетно проучване, метод на експертните оценки. Разработена е анкетна карта и е реализирано **емпирично проучване** с обем на представителната извадка от 210 респонденти за ролята на *Международния фолклорен фестивал (МФФ) „Море от ритми“*, град Балчик за популяризиране на регионалната културна идентичност и постигане на устойчив културен туризъм.

При разработването на дисертационния труд коректно са отчетени и въведени съществени **основни ограничения**: *теоретичният анализ* отразява глобалните трансформации в културата и културния туризъм; *емпиричният анализ* покрива избрани обекти и елементи на световното културно наследство под закрилата на ЮНЕСКО; *временният период* за анализ на културния туризъм в глобалната среда обхваща времето до началото на пандемията от COVID-19; *емпиричното изследване* на МФФ „Море от ритми“, град Балчик включва конкретният период на провеждането на фестивала.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертационният труд „Нова парадигма на културния туризъм в контекста на глобализацията“ съдържа приноси с научен и научно-приложен характер, както следва:

- **научни приноси:**

Първо, чрез обстоен теоретичен анализ е формирана визията за глобалните трансформации в културата и е синтезирана концептуално новата парадигма на културния туризъм в глобална среда.

Второ, дефинирани са мястото, ролята и въздействията на дигитализацията в развитието на устойчив културен туризъм.

Трето, проучена е и е разкрита спецификата на взаимовръзката „глобализация – културна идентичност – устойчив културен туризъм“ и е изведен нов подход за разбиране и използване на културната идентичност като икономика, базирана на идентичността.

Четвърто, разработен е универсален авторов модел за популяризиране на местната културна идентичност и развитие на устойчив културен туризъм.

- **научно-приложни приноси:**

Първо, проучено, анализирано и оценено е устойчивото развитие на културния туризъм в условията на глобализация в света, в Европа и в България.

Второ, проучено е състоянието на избрани обекти и елементи на световното културно наследство под закрилата на ЮНЕСКО.

Трето, проучена, анализирана и оценена е ролята на Международния фолклорен фестивал „Море от ритми“, град Балчик за популяризиране на местната културна идентичност и постигане на устойчив културен туризъм.

Четвърто, изведени са тенденции и предизвикателства пред развитието на устойчив културен туризъм, кореспондиращи с опазването на културните ресурси и изискванията на туристите към културния продукт.

Пето, разкрити са възможности за бъдещо развитие на устойчив културен туризъм на основата на добри практики като „Европейски столици на културата“ и „Транснационални културни маршрути“.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Кандидатът представя общо **38 публикации** по дисертационния труд. Една публикувана **монография** на английски език, която не е представена като основен хабилитационен труд – Parusheva, T. (2017). *Cultural Tourism: Markets and Strategies*, “Avangard Prima” Publishing House, Sofia, 161 pp. ISBN 978-619-160-750-1, една **книга**, която е представена като дисертационен труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“ – Парушева, Т. (2020). *Нова парадигма на културния туризъм в контекста на глобализацията*, Издателство „Авангард Прима“, София, 394 с. ISBN 978-619-239-470-7, **16 научни статии**, публикувани в

нереферираны списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове и **20 научни доклада**. Девет от статиите са на английски език, 2 на френски, 2 двуезични – на български и английски език, като 5 от тях са публикувани в чуждестранни списания. От докладите 6 са на английски език, по един на руски, немски и испански език. Всички представени публикации са свързани с темата на дисертационния труд, разглеждат актуални аспекти и проблеми на културата и културната идентичност, културното наследство, културния туризъм в глобален или локален план.

20 публикации на дисертанта са цитирани в монографии и колективни томове с научно рецензиране, като 12 от цитиранията са в издания, индексирани в световни бази данни RSCI/РИНЦ, Index Copernicus International (ICV 2016 – 74.6), а 8 в CAB Abstracts, EBSCO Publishing и др.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е изготвен на български и английски език, съдържа всички необходими елементи и представя пълноценно дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам, в нови бъдещи изследвания, авторът да се фокусира върху разкриване на възможностите за сътрудничество между заинтересованите страни, като идентифицира конкретни насоки за постигане на споделени цели, свързани с управлението на културното наследство.

С цел достойна защита предлагам на вниманието на дисертанта следния въпрос: Кои значими предизвикателства възникват при устойчивото управление на културното наследство?

8. Заключение

Дисертационният труд се характеризира с научна новост. Научното изследване съдържа ценни авторови изводи и предложения. Считам, че разработката за новата парадигма на културния туризъм в контекста на глобализацията отразява съвременните постижения и представлява оригинален принос в науката и практиката на туризма.

Трудът е подготвен самостоятелно и не повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения труд за придобиване на ОНС „доктор“. Дисертацията отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАС и на разпоредбите на Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС.

Кандидатът притежава научна степен „доктор“. Превишава значително минималните национални изисквания по **чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ** за придобиване на научна степен „доктор на науките“. При изискуем минимум от 350 точки кандидатът декларира 810 точки.

Оценявайки комплексно качествата на автора и достойнствата на предложената разработка давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам да се присъди научната степен „доктор на науките“ на проф. д-р Таня Петрова Парушева.

2021.02.16 / Варна

Подпис: .....
(проф. д-р Ст. Маринов)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

STATEMENT

From: *Prof. Stoyan Marinov, PhD;*
University of Economics – Varna;
Scientific specialty: “Economics and Organization of Tourism
Department”

Regarding: *Dissertation thesis for acquiring the scientific degree*
“Doctor of Sciences” *under the scientific specialty at UNWE*

Author of the dissertation: *Tanya Petrova Parusheva*
Prof. , PhD.
UNWE, Sofia

Dissertation topic: *“New paradigm of cultural tourism in the context of*
globalization”

Grounds for submission of the statement: *participation in the scientific jury of*
defence for the dissertation thesis in accordance with Order No. 104 /
18.014.2021 of the Rector of UNWE.

1. Information about the D.Sc. candidate

The D.Sc. candidate has presented her dissertation thesis for consideration *at the Department of "Economics of Tourism" within the Faculty "Economics of Infrastructure" at UNWE according to art.39 of the Rules for Implementation of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (RILDASRB). The procedure for defense of the dissertation thesis was opened based on : decision of the Department Council of Department "Economics of Tourism" № 65/15.12.2020) and decision of the Faculty Council on the Faculty "Economics of Infrastructure" (№ 12/12.01.2021) at UNWE.*

2. Summary of the presented dissertation work

The dissertation "New paradigm of cultural tourism in the context of globalization" is characterized by *a balanced structure and sufficient volume*, distinguishing it as a comprehensive and complete scientific research. It contains a total of 395 pages. It is structured in an introduction (8 pages), a presentation in four chapters (300 pages), a conclusion (5 pages), reference (16 pages) and 3 appendices (50 pages). The work impresses with precise illustrations of theoretical and applied formulations in the main text through 7 tables, 55 figures and 11 graphs. The appendices contain 23 tables, 16 figures and 26 graphs. A rich bibliography has been used and correctly presented, including 355 titles in 6 languages - 48 in Bulgarian, 2 in Russian; 200 in English, 1 in German, 1 in French and 1 in Spanish. The author used 102 internet sources. The style of the text is at a high scientific level. The layout of the dissertation thesis is perfect.

The author convincingly argues *the relevance of the topic through the role of* the effects on the process of globalization and cultural tourism for the sustainable development of world destinations. The topic corresponds to the search for an answer to the *important question* of preserving the national cultural heritage and national cultural identity in the global world.

The dissertation has a specific ***object of study*** and that is cultural tourism as a sector of the global tourism industry.

The subject of research reflects a significant scientific problem ,which is regarded as the paradigm of cultural tourism in the context of globalization.

The main goal of the dissertation is clearly and precisely formulated - "to analyze and evaluate the new paradigm of cultural tourism in the context of globalization, and on this basis, to reveal opportunities for future development of sustainable cultural tourism." The goal is appropriately specified in **8**

research tasks, which allow the author to develop fully and comprehensively the selected topic.

The research in the dissertation work is based on *the thesis* that globalization models in a peculiar way the development of sustainable cultural tourism and challenges destinations to protect cultural resources.

The defense of the scientific thesis is successfully realized by testing **4 working hypotheses**, which reflect significant content aspects of the researched scientific issues.

In the presented dissertation work the author demonstrates a high degree of knowledge of the **scientific literature in the field of cultural tourism**. Both secondary and primary sources of information are used in a balanced way. The study critically reflects and comments on the achievements of the leading researchers from Bulgaria and abroad in their scientific works on the issues of tourism development in the conditions of globalization.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

The dissertation contains results from scientific and applied scientific research on the transformations of cultural tourism under the influence of globalization. Theoretical knowledge is enriched by displaying the author's definitions and upgrading concepts about terms such as: „*culture*”; “*New paradigm of cultural tourism in the context of globalization*”; “*Sustainable cultural tourism*”; “*Digitalization in sustainable cultural tourism*”, “*modeling the popularization of regional cultural identity through sustainable cultural tourism*”; “*Opportunities for future development of sustainable cultural tourism in the global space*”; “*Cultural exchange between world destinations through cultural tourism*”.

The goal of the dissertation is achieved through a wide range of **research methods and approaches**: systematic approach, induction and deduction, analysis and synthesis, comparative analysis, statistical methods, SWOT analysis, method of observation, survey, method of expert evaluations. A questionnaire has been developed and an **empirical study** with a representative sample of 210 respondents has been conducted about the role of the *International Folklore Festival (IFF) "Sea of Rhythms"*, Balchik to promote regional cultural identity and achieve sustainable cultural tourism.

While developing, the dissertation work, significant **main limitations** have been correctly taken into account and introduced: *the theoretical analysis* reflects the global transformations in culture and cultural tourism; *the empirical analysis* covers selected sites and elements of the world cultural heritage under the protection of UNESCO; *the time period* for analysis of cultural tourism in

the global environment covers the time until the beginning of the COVID-19 pandemic; *the empirical study* of the IFF "Sea of Rhythms", Balchik includes the specific period of the festival.

4. Evaluation of the scientific and applied scientific contributions

The dissertation work "New paradigm of cultural tourism in the context of globalization" contains significant scientific and applied scientific contributions as follows:

- **Scientific contributions:**

First, through a comprehensive theoretical analysis, the vision of the global transformations in culture has been formed and the conceptually new paradigm of cultural tourism in a global environment has been synthesized.

Second, the place, role and impacts of digitalization in the development of sustainable cultural tourism have been defined.

Third, the specifics of the relationship "globalization - cultural identity - sustainable cultural tourism" have been explored and revealed and a new approach to understanding and using cultural identity as an identity-based economy has been outlined.

Fourth, a universal model has been developed by the author for popularizing the local cultural identity and developing sustainable cultural tourism.

- **Applied-scientific contributions:**

First, the sustainable development of cultural tourism in the conditions of globalization in the world, in Europe and in Bulgaria has been researched, analyzed and evaluated.

Second, the state of selected sites and elements of the world cultural heritage under the protection of UNESCO has been explored.

Third, the role of the International Folklore Festival "Sea of Rhythms", Balchik for promoting local cultural identity and achieving sustainable cultural tourism has been studied, analyzed and evaluated.

Fourth, trends and challenges for the development of sustainable cultural tourism, corresponding to the protection of cultural resources and the requirements of tourists to the cultural product have been identified.

Fifth, opportunities for future development of sustainable cultural tourism based on good practices such as "European Capitals of Culture" and "Transnational Cultural Routes" have been identified.

5. Assessment of the dissertation publications

The candidate presents a total of **38 publications** directly related to the dissertation thesis. A published monograph in English, which is not submitted

for acquiring another scientific degree - Parusheva, T. (2017). *Cultural Tourism: Markets and Strategies*, "Avangard Prima" Publishing House, Sofia, 161. ISBN 978-619-160-750-1, **a book** that is presented as a dissertation work for acquiring science degree "Doctor of Science"- Parusheva, T. (2020). "New Paradigm of Cultural Tourism in the Context of Globalization, Avangard Prima Publishing House, Sofia, 394 pp. ISBN 978-619-239-470-7, **16 scientific articles** published in non-peer-reviewed journals with scientific review or published in edited collective volumes and **20 scientific reports**. Nine of the articles are in English, 2 in French, 2 bilingual - in Bulgarian and English, and 5 of them have been published in foreign journals. From the reports, 6 are in English, and one in each Russian, German and Spanish. All presented publications are related to the topic of the dissertation, and analyze current aspects and problems of culture and cultural identity, cultural heritage, cultural tourism on a global or local level. **20 of the D.Sc. candidate's publications** are cited in monographs and collective volumes with scientific review, as 12 of the citations are in publications indexed in world databases RSCI / RINC, Index Copernicus International (ICV 2016 - 74.6), and 8 in CAB Abstracts, EBSCO Publishing and others.

6. Evaluation of the abstract

The abstract has been prepared in Bulgarian and English, contains all the necessary elements and accurately reflects the content of the dissertation.

7. Critical remarks, recommendations and questions

I would recommend that in future research the author focuses on identifying opportunities for cooperation between stakeholders, outlining specific guidelines for achieving shared goals related to cultural heritage management.

For adequate defense, I bring to the D.Sc. candidate's attention the following question: What significant challenges arise in the sustainable management of cultural heritage?

8. Conclusion

The dissertation is characterized by scientific novelty. The research contains valuable author's conclusions and recommendations. I strongly believe that the development of the new paradigm of cultural tourism in the context of globalization reflects modern achievements and represents an original contribution to the science and practice of tourism. The work was prepared independently and does not literally repeat the theme and a significant part of the content of the work, presented for acquiring science degree "Doctor". The dissertation fully meets the requirements of *Act on Development of the*

Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB) and Regulations for the Application of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (RAADASRB) and the decrees of the Regulations for Organizing and Conducting Procedures for Acquiring Scientific Degrees and for Occupying Academic Positions at UNWE.

The candidate has a PhD degree and significantly exceeds the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of **ADASRB** for acquiring the scientific degree "Doctor of Sciences". With a required minimum of 350 points, the candidate declares 810 points.

Having assessed comprehensively the qualities of the author and the merits of the proposed dissertation work, without any reservation, I give a positive assessment and highly recommend that the scientific degree "Doctor of Science" is to be awarded to Prof. Tanya Petrova Parusheva, PhD.

2021.02.16 / Varna

Signature: .....
(prof. S.Marinov, PhD)